

Bydgoszcz, 22.10.2018r.

dr hab. Magdalena Hagner-Derengowska, prof. nadzw.
specjalista fizjoterapii
Konsultant Wojewódzki w dziedzinie Fizjoterapii
dla województwa kujawsko-pomorskiego
Prorektor i Pełnomocnik Rektora ds. kierunku Fizjoterapia
Bydgoska Szkoła Wyższa

RECENZJA ROZPRAWY DOKTORSKIEJ

mgr Ewy Górnej

na stopień naukowy doktora nauk medycznych

pt. „Zastosowanie metody proprioceptywnego torowania nerwowo-mięśniowego (PNF)

w usprawnianiu pacjentów po alloplastyce stawu kolanowego”

przygotowana na zlecenie Wydziału Wojskowo-Lekarskiego

Uniwersytetu Medycznego w Łodzi

Promotor: dr hab. n. med. Jan W. Raczkowski, prof. nadzw.

Promotor pomocniczy: dr n. med. Magdalena Pruszyńska

Do oceny otrzymałam pracę zawierającą 205 stron. Tekst uzupełniają: 66 tabel i 69 rycin. Na końcu pracy dołączono skan uchwały Komisji Bioetycznej (bez numeracji stron).

Na stronach 147-162 autorka przedstawiła piśmiennictwo wykorzystane w pracy w ilości 242 pozycji (w tym 158 pozycji w języku angielskim, 81 pozycji w języku polskim, 2 pozycje w języku niemieckim i 1 pozycję w języku portugalskim). Na uwagę zasługuje fakt, że ponad połowa pozycji bibliograficznych (134 z 242 zacytowanych pozycji bibliograficznych) pochodzi z ostatnich 10 lat.

1. Znaczenie tematu.

Choroba zwyrodnieniowa stawów jest najczęstszą chorobą układu ruchu. Rozwija się w wyniku zaburzenia jakości i ilości chrząstki stawowej, której zadaniem jest amortyzowanie

ruchów stawu i umożliwienie przesuwania się powierzchni stawowych. Z czasem uszkodzeniu ulegają również inne struktury – kość pod chrząstką stawową, torebka stawowa, otaczające staw więzadła, ścięgna i mięśnie. Skutkiem tego są ból i sztywność stawu, a następnie zniekształcenie jego obrysów oraz ograniczenie ruchomości. Choroba zwyrodnieniowa prowadzi do pogorszenia jakości życia i niesprawności.

Autorka pracy podjęła zatem problematykę o dużym znaczeniu klinicznym, wykazując się przy tym dużym doświadczeniem praktycznym oraz znajomością potrzeb w zakresie usprawniania pacjentów z chorobą zwyrodnieniową stawów kolanowych po zabiegu alloplastyki.

2. Konstrukcja pracy.

Wszystkie rozdziały pracy są powiązane w sposób logiczny i przekonujący, zgodne z celami jakie ustaliła autorka rozprawy. Konstrukcja pracy odpowiada w pełni wymogom pracy doktorskiej zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia z dnia 26 września 2016r. (Dz. U. z 2016 r., poz. 1586).

3. Treść pracy.

Celem pracy była próba oceny skuteczności metody PNF zastosowanej we wczesnym okresie pooperacyjnym w porównaniu z klasycznym tokiem postępowania fizjoterapeutycznego, stosowanym u pacjentów poddanych alloplastyce stawu kolanowego. Ocenie poddano strukturalne i czynnościowe parametry operowanego stawu kolanowego, poziom odczuwanego bólu i jakość życia oraz satysfakcję pacjentów z wyników leczenia.

Na tak postawiony cel pracy autorka usiłowała dalej odpowiedzieć analizując badaną populację w ramach sformułowanych 7 pytań i hipotez do weryfikacji naukowej.

Przedstawiony materiał badany obejmuje dane zebrane na grupie liczącej 96 pacjentów (64 kobiet i 32 mężczyzn) w wieku 54-83 lat. Autorka podzieliła kobiety losowo na dwie grupy nie informując ich jaka metoda usprawniania zostanie wdrożona. Bezpośrednio po zabiegu operacyjnym u pacjentów wdrożono rehabilitację. Grupa badana (63 pacjentów) realizowała program z zastosowaniem metody PNF, natomiast grupa kontrolna (33 pacjentów) realizowała klasyczny program fizjoterapii. Autorka wskazała szczegółowe kryteria włączenia i wykluczenia do projektu badawczego.

Do realizacji wyznaczonych celów badawczych posłużono się: autorską kartą badania, skalą Lequesne'a, Staffelseina, Laitinena, EQ5D, Tapera, VAS. Ocenie poddano również siłę mięśniową (skala Lovetta), zakresy ruchu stawu kolanowego i skokowego oraz pomiary antropometryczne.

Uzyskane wyniki podstawiono do tabel i poddano weryfikacji statystycznej za pomocą pakietu statystycznego SPSS wersja 15.

Po przeprowadzeniu wnikliwej dyskusji, autorka przedstawiła 7 wniosków końcowych będących odpowiedzią na postawione wcześniej pytania do weryfikacji naukowej.

Badania przeprowadzone były za zgodą Komisji Bioetycznej przy Uniwersytecie Medycznym w Łodzi nr RNN/566/14/KB z dnia 15 lipca 2014r.

4. Metodyka i organizacja badań.

Oceniając metodologiczną stronę pracy mgr Ewy Górnej należy wziąć pod uwagę kilka elementów, gdyż zastosowana w pracy metoda i ocena wyników wymagała:

A. Doboru i przeprowadzenia charakterystyki materiału badanego:

- materiał badany jest dość liczny a charakterystyka materiału badanego została przeprowadzona prawidłowo.

B. Opracowania metodyki badania:

- metodyka badań z punktu klinicznego i metodologicznego nie budzi zastrzeżeń.

C. Dokonanie statystycznego opracowania i zestawienia wyników badań:

- tabelaryczne zestawienie wyników prawidłowe;
- statystyczne opracowanie badań – prawidłowe.

D. Opracowanie i analiza wyników badań:

- autorka dokonała wnikliwej analizy wyników, ocenę badań oparła na przyjętych kryteriach a wnioski wypływające z analizy tych wyników sformułowane są w ogólnej ocenie prawidłowo.

5. Wartość i zalety pracy.

Istotną wartość pracy doktorskiej mgr Ewy Górnej jest podjęcie samej problematyki usprawniania pacjentów po alloplastyce stawu kolanowego. Wyniki badań mogą stanowić swoistego rodzaju algorytm postępowania z pacjentami po alloplastyce stawu kolanowego.

6. Uwagi dyskusyjne.

- W pracy można spotkać nieliczne błędy literowe.

- W pracy brakuje ograniczeń przeprowadzonych badań, gdzie autorka wskazałaby krytyczne podejście co do projektu i uzyskanych wyników.
- Cytując kilka prac pod rząd ze spisu bibliografii nie ma potrzeby wymieniać kolejnych pozycji po przecinku jak np. na stronie 6 w wersji 16 [1, 2, 3, 4, 5, 6, 7] – wystarczy wymienić zakres cytowanych pozycji bibliograficznych tzn. [1-7].
- W kilku pozycjach bibliograficznych brakuje roku wydania, natomiast w cytowanych źródłach internetowych nie ma informacji na temat dat dostępu.

7. **Opinia końcowa.**

Pomimo powyższych spostrzeżeń i uwag uważam, że przedstawiona mi do recenzji dysertacja stanowi oryginalne rozwiązanie problemu naukowego jak i praktycznego. Doktorantka wykazała się wiedzą teoretyczną w dyscyplinie oraz posiada umiejętność prowadzenia badań naukowych. Powyższe uwagi nie umniejszają wartości pracy i stwierdzam, że praca odpowiada w pełni wymogom jakie stawia się pracom doktorskim, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 26 września 2016r. (Dz. U. z 2016r., poz. 1586).

Wnoszę zatem do Wysokiej Rady Wydziału Wojskowo-Lekarskiego Uniwersytetu Medycznego w Łodzi wniosek o dopuszczenie mgr Ewy Górnej do dalszych etapów przewodu doktorskiego.

Ze względu na wypracowanie nowego algorytmu postępowania rehabilitacyjnego z pacjentami po alloplastyce stawu kolanowego oraz estetykę i staranność recenzowanej pracy wnioskuję o jej wyróżnienie.

Dr. Jagur - Jeyane